REPOLA-SEURA R.Y.

Repolainen 65

Jäsentiedote 3/2013

www.repola-seura.net

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti

Numero 65, 3/2013, lokakuu
Numeron 66 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 15.11.2013 mennessä

Päätoimittaja
Pertti Rannikko
pertti.rannikko@uef.fi
puh. (013) 717422
Huhtilammentie 945, 82160 Oskola

Toimittajat
Valentina Afanassieva
Ville Pänttönen

Kuvatoimittaja
Raimo Määttä

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot ovat takakannen etusivulla. Seuran nettisivut ovat osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset
Jäsensihteeri Päivi Kiiskinen, Sotkantie 1 E 33, 80160 Joensuu,
gsm 050 599 1364, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Vuosijäsenmaksu 18 €, ainaisjäsenmaksu 150 €, kannatusjäsenmaksu 100 €, vapaaehtoinen tukimaksu 10–30 €, perheenjäsenmaksu puolisosta ja alle 15-vuotiaasta lapsesta 0 €. Seuran pankkitili: Op Polvijärvi FI05 5354 0420 0466 26.

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: *Anastasia Feodorova kuivatti Repolassa Antikaisenkadun varrella viime kesänä heinää poikansa härkää varten (kuva Ville Pänttönen)*

Repola hiljenee syksyllä

Tämän lehden ilmestyessä ovat Repolassa perunat ja muut puutarhan tuotteet korjattu talteen sekä metsämarjat ja sienet säilötty. Mummolassa kesäänsä viettäneet lapsenlapset ovat aloittaneet koulunsa kaupungeissa; osa mummoista ja vaareista on lähtenyt heidän perässään viettääkseen talven palveluiden ääressä. Repola siirtyy talveksi paljolti keskuksiin, ennen muuta Petroskoihin. Karjalan keskuskaupungin merkitys repolalaisten elämässä näkyy myös siinä, että suurin osa nuorisosta muuttaa sinne opiskelemaan ja työhön saatuaan koulunsa Repolassa käytyä. Karjalan kylien alamäki kiihtyi Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen; markkinatalous näyttää kukoistavan vain suurimmissa keskuksissa. Karjalan tasavallan asukkaista asuu nykyään jo 42 prosenttia Petroskoissa, kun luku vuonna 1990 oli 34.

Hiipuminen kesäkyläksi ei kuitenkaan ole ainoa Repolan tulevaisuuden vaihtoehto. Kesällä Repolassa käydessämme huomiotamme herättivät siltojen rakennustyömaat, joista Ville Pänttönen kertoo matkakertomuksessaan seuraavilla sivuilla. Heinäkuun viimeisen päivän Karjalan Sanomat kertoi, että pietarilainen Nord Hydro suunnittelee pienvoimalan rakentamista Mujejärven piiriin Repolan lähettyville. Sähkö on ollut tähän saakka yksi keskeinen este Repolan elinkeinojen kehittymiselle. Sähkö tuotetaan omalla dieselgeneraattorilla, minkä vuoksi se on kallista. Jos sähkön saanti saataisiin turvattua, paranisivat mahdollisuudet saada alueelle teollisuutta, esimerkiksi puunjalostusta.

Toivoa Repolalle ja Lentieralle antaa myös Mujejärven piirihallinnon aktivoituminen rajayhteistyössä monen vuoden hiljaiselon jälkeen. Neuvotteluja on käyty muun muassa Lieksan kaupungin edustajien kanssa Inarin rajanylityspaikan käytön edistämisestä. Repolan tuleville syksyille on syytä antaa myös muita mahdollisuuksia kuin pelkkä valmistautuminen talviunille.

Pertti Rannikko

Avoimin mielin Repolassa

Kävin heinäkuussa jälleen Repolassa, nyt jo viidennen kerran. Jokainen käynti on ollut erilainen sisällöltään ja kohteiltaan. Repola on muuttuvaa aluetta ja ajan kuluminen asettaa omia haasteitaan kehitykselle. Asukkaiden määrä vähenee ja ikäjakauma muuttuu vanhusvoittoiseksi. Kesällä näkyy kyllä lapsia ja nuoriakin, kun puhdas luonto ja rauhallinen ilmapiiri houkuttelevat lomailijoita vanhoille kotiseuduille – aivan kuin meillä täällä Suomessa.

Kesäinen Repola-seuran matka tehtiin kaikkiaan 11 matkalaisen voimin. Viime hetken muutos osallistujien joukossa hankaloitti hieman matkaa, mutta joukossa riittävän hyvin venäjän kieltä hallinnut nuorukainen päästi meidät pälkähästä. Ja puhutaanhan Repolassa toki vielä karjalaa ja suomeakin, niin että hyvin toimeen tultiin. Matkaahan ei markkinoitu ”turistimatkana” suurten turistikohteiden houkutuk-

Repolan matkaajia Keyriniemessä vasemmalta eturivissä Uuno Oinonen, Sirkka-Liisa Uotinen, Anneli Tammentie ja Pentti Jormanainen, seisomassa Viljo Pänttönen, Pertti Rannikko, Markku Simanainen, Ville Pänttönen ja Hermanni Riikonen (kuva Kalevi Tahvanainen)

Viljo Pänttönen Nasti Pavlovan ja tämän tyttären seurassa (kuva Ville Pänttönen)

sin vaan tutustumisena Suomeen läheisesti liittyvään historiaan ja siinä tämäkin matka täytti hyvin tarkoituksensa.

Usein matkoilla koetaan yllätyksiä, sekä positiivisia että negatiivisia. Itse pääsin kokemaan pääasiassa myönteisiä yllätyksiä. Jo rajan ylityksessä oli havaittavissa joustavuuden lisääntyminen ja papereita katseltiin entistä vähemmän, samoin matkatavaroiden tarkastelu oli hyvin vähäistä. Rajamuodollisuudet säästivät aikaa ja saimme väljennystä aikatauluun. Myös sorateiden kunto on kohentunut ja nytkin oli lukuisia uudehkoja työkoneita kunnostustöissä. Siltoja uusitaan ja mutkia oiotaan. Virran kylän suurempi silta oli rakenteilla ja viime kesän jälkeen oli uusittu myös Omelien kylän sillan puurakenteet, samoin Lentieraan johtavalla tiellä oli uuden sillan viimeistelytyöt käynnissä.

Yllättäviä sukuyhteyksiä

Avoimin mielin, silmin ja korvin liikkuessa saa kokea ja kuulla uutta. Kun ollaan omien vanhempien entisissä lapsuuden ja nuoruuden maisemissa, on terve uteliaisuus aina paikallaan. Serkkuni Viljo oli matkassa nyt äitinsä ”juurilla”. Maria Amosov oli kotoisin Kolvasjär-

Rosa Tsubarova menossa näyttämään ”fundamenttejä” Pänttösten serkuksille (kuva Viljo Pänttönen)

veltä ja jotakin hän oli tietysti vanhuuden päivillä kertonut oloistaan ja lähdöstään Suomeen. Nyt oli hyvää onnea matkassa, pari matkalaista oli majoittuneena perheeseen, jonka vanhaemäntä oli kertonut elämänvaiheistaan ja asumisestaan Kolvasjärvellä. Pääsimme käymään Nasti Pavlovan luona ja siellä saimme kuulla asioita, jotka hiljensivät puheliaan serkkunikin lähes täysin. Kävi selville, että Nastin äidin sisko oli mennyt naimisiin Amosoville Kolvasjärvelle ja tarkemmin asiaa selvitellessämme tämä Amosovin poika olikin Viljon äidin veli. Niin käytiin sitten läpi tämän perheen kohtaloita ja Viljo sai myös valokuvan jo kuolleesta serkustaan, muitakin yhteyksiä selvisi keskusteluissa.

Kun menimme sunnuntaina uudelleen käymään Pavlovan Nastin luona, hän kertoi asuneensa jonkin aikaa myös Kiimasjärvellä. Äitini nuorin sisar Maria asui myös aikanaan Kiimasjärvellä, joten kysyin, tunsiko hän Filippovin perhettä. Nasti sanoi, että kyllähän hän tunsi ja muistaa koko perheen. Hehän asuivat saman talon toisessa päässä. Myös muita yhteisiä tuttuja Kiimasjärveltä löytyi, sillä olen käynyt Kiimasjärvellä jopa useammin kuin Repolassa ja yöpynyt monesti siinä kahden perheen talossa Karpanniemellä. Sekin kylä ja talo on nykyisin vain kesäasukkaiden kansoittama.

Talon pohjia etsimässä

Viljo-serkku kertoi äitinsä sanoneen, että Amosovien talo Kolvasjärvellä oli suuri. Talossa oli ollut palkollisiakin maataloustöissä. 1920-luvulla talo oli siirretty Repolaan ns. keskustaloksi. Lähdimme kyselemään, millä kohtaa nykyistä Repolaa tämä hallintotalo olisi ollut. Olemme matkoilla saaneet vahvistuksen siitä, että vielä elävillä vanhuksilla muisti on tallella. Tämä vahvistui jälleen kerran, kun kävimme tapaamassa 86-vuotiasta Rosa Tsubarovaa, pirteää ja iloista vanhusta. Hän muisti talon 1930-luvulta, myöhemminhän talo oli poltettu. Talon paikkaa tarkemmin tiedusteltaessa hän totesi, ettei se

ole kaukana. Hän sanoi lähtevänsä näyttämään, missä ”fundamentit” vieläkin ovat selvästi nähtävissä, vaikka perustuksia on viety muualle rakennuskiviksi. Eivätkä pohjat olleetkaan kaukana, alle 100 metriä kävelyä ja siinä ne olivat. Rosa muisti, että talo oli suuri, siinä oli kolmet raput. Osa talosta oli ollut armeijan käytössä, muu osa alueen ja piirin virkamiesten toimistoina ja asuntoina. Jos jollain olisi valokuvia vanhasta Repolasta, jossa tämä alueen keskus- tai hallintotalo olisi nähtävänä, voisi kuvia toimittaa Repolaisen toimitukseen ja taltioitavaksi.

Keyriniemessä

Matkalla oli myös mukana henkilöitä, jotka ovat laskeneet useimmat Repolan alueen kosket ja kolunneet joet ja järvet. Pääsimme käymään myös Keyriniemessä, joka joissakin kartoissa on nimetty myös Keihäsniemeksi. Alue on nykyään suosittu virkistysalue, jossa viihtyvät sekä Repolan asukkaat että kauempaakin tulevat retkeilijät. Nytkin oli porukkaa Moskovasta saakka. Lieksalaisten toimesta rakennetut nuotiokehät ja puuvarastot ovat toki tallella, mutta kaipaisivat jo pientä kohentamista.

Saimme kuulla niitä rakentamassa olleen Markku Simanaisen värikkään ja mielenkiintoisen selostuksen Keyriniemen virkistysalueen rakentamisen vaiheista. Suomalaisten luontomatkailijoiden virtaa ei toiveista huolimatta ole vielä tullut. Kivivaarasta tai Inarin kohdalta olisi lyhyt matka käydä samoilemassa ja seikkailemassa lähes koskemattomilta näyttävissä maisemissa.

Ville Pänttönen

Markku Simanainen kävi katsastamassa Keyriniemessä puuliiterin, jonka rakentamiseen hän osallistui vuosituhannen vaihteessa Lieksan kaupungin, Metsähallituksen ja Mujejärven piirin yhteisen projektin yhteydessä (kuva Viljo Pänttönen)

REPOLAN KUULUMISIA

Albert Ilonen on poissa

Repola-seuran heinäkuun matkalla kuulimme suru-uutisen Albert Ilosen poismenosta. Hän oli kuollut 5. toukokuuta palattuaan juuri Repolaan Petroskoista, jossa hän on viime talvet asunut tyttärensä luona vaimonsa Zinaidan kanssa. Albert Ilonen tuli Repola-seuralaisille tutuksi jo ensimmäisten Repolan matkojen yhteydessä 1990-luvun alussa. Inkeriläisenä hän osasi hyvin suomea, joten hän toimi keskusteluissa tulkkina ja järjesteli matkalaisten oleskelua kylässä. Albert oli syntynyt Repolassa 14.1.1932 ja teki työuransa Repolan metsätyökeskuksen kirjanpitäjänä. Hänellä ja Zinaidalla kolme tytärtä, kuusi lapsenlasta ja jo useampi lapsenlapsenlapsikin. Repolaisen 58 haastattelussa Albert totesi, että hän on iloinen, kun lapset muistavat ja käyvät.

Komissaari Feodor Pottojevin syntymästä 120 vuotta

Repolan Haukkasaaressa syntyneen poliitikon Feodor Jefimovits Pottojevin syntymästä tuli 20.9.2013 kuluneeksi 120 vuotta. Hän toimi Aunuksen alueen paikallishallinnossa, Karjalan työkommuunin ja Autonomisen Sosialistisen Neuvostotasavallan johtotehtävissä Venäjän vallankumouksen jälkeen 20 vuoden ajan Stalinin vainoihin asti. Hänet tuomittiin kuolemaan Gylling-Rovion jutun yhteydessä vuonna 1938 syytettynä vakoilusta, tuholaistoiminnasta ja vastavallankumouksellisesta propagandasta. Feodor Pottojev todettiin syyttömäksi ja rehabilitoitiin vuonna 1956.

Tanja Nesterovaa onnittelemassa

Suomalaisten Repolan matkaajien hyvin tuntema Tatjana (Tanja) Nesterova vietti 80-vuotissyntymäpäiviään juuri sopivasti perjantaina 12.7.2013 Repola-seuran matkalaisten saapuessa kylään. Seuran edustajat kävivätkin onnittelemassa Tanjaa heti lauantaiaamuna ja toimittivat samalla perille suomalaisten sukulaisten lähettämät syntymäpäivälahjat. Kuten oheisesta kuvasta ilmenee, esitti varapuheenjohtaja Ville Päntönen Repola-seuran onnittelut laulamalla. Esitys herätti Tanjan jälkipolven, joka nousi unenpöperöisenä ihmettelemään vieraita. Tanja kertoi, että edellisenä iltana oli syntymäpäiviä ollut juhlimassa yli 30 vierasta. Hänellä on kuusi lasta, 11 vunukkaa ja 17 vunukan lasta. Lapsenlapsen lapsista vanhin on 18-vuotias, joten Tanja odottaa kovasti näkevänsä vielä seuraavankin sukupoven edustajan.

Pavel Tsernijev 50 vuotta

Repolassa kävijöiden uudempiin tuttavuuksiin kuuluva Pavel Tsernijev täytti 50 vuotta 25.8.2013. Repola-seuran matkalaisia on kahtena edellisenä kesänä ollut majoitettuna Repolassa Pavelin ja hänen vaimonsa Irina Tsernijevan luona. Pavel syntyi ja vietti varhaislapsuutensa Suomen rajan pinnassa, Tuulijärven rannalla, sijainneessa Lusman kylässä, mutta muutti perheensä mukana vuonna 1969 Repolan pääkylään. Onnittelemme häntä jälkikäteen ja toivotamme hänelle monia armorikkaita vuosia!

Hulda-mummon suku siirtynyt Petroskoihin

Repolainen -lehdessä on jo pari kertaa kerrottu vuonna 1916 Helsingistä Lusmaan muuttaneesta Hulda Feodorovasta (os. Vilenius) ja hänen jälkeläisistään. Repolaisessa 53 keskityttiin itse Huldan, venäjää taitamattoman suomenruotsalaisen naisen, selviytymiseen neuvostojen maan myllerryksissä. Repolaisessa 57 kerrottiin hänen tyttärentyttärensä Tanja Nesterovan elinvaiheista. Jatkamme nyt suvun naisten tarinaa kertomalla Huldan tyttärentyttären tyttäristä, Nina Tsurkosta ja Raisa Tupajlskajasta.

Hulda-mummo tyttärentyttärensä Marian lasten kanssa Lusmassa 1960-luvulla. Lapset vasemmalta Svetlana, Nina, Raisa ja Vladimir

Nina ja Raisa ovat Tanja Nesterovan sisaren Marian lapsia, isänsä Pavel Tsernijevin mukaan tyttönimeltään Tsernijeva. 1950-luvun lopulla syntyneet siskokset muistavat hyvin isomummonsa Huldan, sillä tämä kävi kesäisin heidän luonaan Lusmassa. Hulda asui miehensä Antin kotikylässä Lusmassa yli 20 vuotta, mutta muutti sodan jälkeen Petroskoihin hoitamaan tyttärensä Raijan kahta lasta. Toinen näistä lapsista oli nykyään Repola-seuran hallituksessa vaikuttava Valentina Afanassieva. Huldan tyttäristä toinen, Aino, jäi Repolaa alueelle ja sinne jäivät myös hänen tyttärensä Maria ja Tanja avioiduttuaan metsätöissä olevien miesten kanssa.

Metsät ja raja työllistivät Repolassa

Maria ja Tanja olivat muuttaneet työikään tullessaan syntymäkylästään Lusmasta Repolan keskuskylään. Maria kuitenkin palasi naimisiin mentyään isän- ja äidinpuoleisten sukujensa kantakylään. Niinpä Nina ja Raisa syntyivät Lusmassa niin kuin heidän kaksi veljeään ja kaksi siskoaankin. Heidän isänsä Pavel oli talvisin puunhakkuussa ja kesällä uitossa luovuttamassa puuta suomalaisille niin kuin monet muutkin karjalaiset, jotka tulivat toimeen suomen kielellä. Äiti Maria teki siivoojan töitä. Kahden sadan asukkaan Lusmassa oli 4-luokkainen koulu, terveysasema, kauppa ja klubi. Nina ja Raisa muistelevat, miten he lauloivat juhlissa, kun isä soitti haitaria. Lusma oli kaunis kylä veden äärellä. Lossi kulki kahteen muuhun Tuulijärven rannalla sijaitsevaan kylään, Tulokseen ja Vostotsnyihin.

Nina kävi neljä luokkaa koulua Lusmassa ja siirtyi yläluokille juuri, kun perhe muutti vuonna 1969 Repolaan. Lusman kylä autioitui kokonaan 1970-luvun alussa, kun uitto Tuulijoella päättyi. Koulun jälkeen Nina oli metsätyökeskuksessa (lespromhosissa) vuoden verran kirjanpitotehtävissä, minkä jälkeen hänet lähetettiin mittaajan kurssille Suojärvelle. Sieltä palattuaan hän työskenteli Repolan metsissä mittaajana 37 vuotta, kunnes pääsi eläkkeelle vuonna 2011.

Nina jäi nuorena, alle 40-vuotiaana, leskeksi. Hän oli mennyt naimisiin Valko-Venäjältä Repolaan metsätöihin tulleen Vasili Tsurkon kanssa. Kaksi tytärtä oli isänsä kuollessa noin kymmenvuotiaita. Maria-äiti oli onneksi auttamassa lasten hoidossa.

Raisa oli nuoruudessaan siskoaan liikkuvampaa lajia. Oltuaan koulun jälkeen vähän aikaa töissä Repolassa klubilla, hän lähti 20-vuotiaana Moskovaan. Siellä hän työskenteli neljä vuotta nosturinkuljettajana. Hän kuitenkin palasi Repolaan ja meni heti palattuaan naimisiin Ukrainasta Repolaan rajamieheksi tulleen Tolan kanssa. Nuoripari muutti asumaan

Siskokset Nina Tsurko ja Raisa Tupajlskaja saunavastan teossa Keyriniemessä viime kesänä (kuva Viljo Pänttönen)

kasarmialueelle, joka oli omine lastentarhoineen, kauppoineen ja klubeineen oma yhteisönsä Repolan kylän laidalla. Tola kuoli kuitenkin kahden vuoden avioliiton jälkeen Raisan odottaessa toista lastaan.

Alle 30-vuotiaana leskeksi jääneen Raisan oli muutettava pois kasarmialueelta. Pienten lasten ohella hän hoiti myös Aino-mummoaan tämän viimeisinä elinvuosinaan. Töissä Raisa oli lespromhosissa, muun muassa leimaamassa Suomeen kuljetettavia puita sekä viimeksi huoltotilalla. Eläkkeelle hän pääsi vuonna 2009 täytettyään 50 vuotta.

Nuorempi polvi löytyy Petroskoista

Ninan ja Raisan lapset muuttivat heti Repolan koulun käytyään Petroskoihin. Nina on asunut vuosikausia yksin talossaan. Viime vuodet hän on kuitenkin asunut talvet Petroskoissa hoitaen siellä lastenlapsiaan. Myös hänen tätinsä Tanja Nesterova asuu nykyisin talvisin Petroskoissa, jossa asuu kaksi hänen tytärtään. Tanjan 11 lapsenlapsesta viisi asuu Petroskoissa ja vain kaksi Repolassa.

Raisa on pysynyt talvet Repolassa. Kahdeksan vuotta sitten hän otti taloonsa asuinkumppanikseen Nikolai Jerkujevin. Nikolai oli vielä silloin hyvissä voimissa ja hänestä oli paljon apua talonpidossa. Nyt Nikolai on sairastunut ja riippuvainen Raisan huolenpidosta.

Vaikka Raija itse onkin pysynyt Repolassa, asuvat molemmat hänen lapsensa Petroskoissa. Katjatytär muutti 18-vuotiaana sinne opiskellakseen parturi-kampaajaksi, Tolja-poika työskentelee siellä elintarviketehtaassa. Myös Ninan

tyttäret jäivät opiskelupaikkakunnalleen Petroskoihin. Ninan tyttäristä Maria opiskeli rakennusalaa ja toimi työnjohtajana ennen lasten syntymää, Ira opiskelee opettajaksi ja on töissä koulussa

Repolaisen 57 kuvauksen perusteella Hulda-mummon suku näytti hänen kuollessaan vuonna 1974 jakautuneen kahteen osaan: suppeaan Petroskoissa eläneeseen sivistyneistöön ja paljon suurempaan Repolan raatajien luokkaan. Tällä hetkellä Repolan raatajia ei enää ole; viimeisetkin Repolan metsissä ja puunkorjuuyrityksen huoltotilalla raataneet ovat jo eläkkeellä. Petroskoin sivistyneistökin on hävinnyt, sillä sille ei syntynyt lainkaan jälkeläisiä. Repolan raatajien jälkipolvi on sen sijaan runsaslukuinen ja se on siirtynyt Repolasta Petroskoihin. Uutta polvea ei voi nimittää kuitenkaan raatajiksi, sillä monikaan siihen kuuluvista ei tee enää perinteistä ruumiillista työtä. Voitaisiinko puhua kaupunkilaistuneesta keskiluokasta, jolla on repolalaiset juuret? Suomestakin löytyy varmaan samaan ryhmään kuuluvia.

Pertti Rannikko

Nina Tsurko ja kaksi Sonjaa. Keskellä oleva Sonja on Ninan tyttären Marian tytär ja toinen Ninan veljen Pavelin tytär (kuva Raimo Määttä)

Kadonnut jälkiä jättämättä?

Oheisen artikkelin kirjoittaja Kari Riikkilä yrittää selvittää Neuvosto-Karjalaan 1920-luvulla loikanneen isosetänsä Arvo Riikkilän kohtaloa. Arvon lähettämät kirjeet ja kortit on päivätty ja leimattu Repolan alueella. Viimeinen tieto hänestä on, että hän toimi Repolassa opettajana vuonna 1936. Jos jollakin on jotain tietoa Arvo Riikkilästä, pyydetään siitä ilmoittamaan Repolaisen toimitukseen.

Arvo Riikkilä syntyi Pyhtäällä 4.9.1903. Hänen isänsä oli Adam Riikkilä ja äitinsä Aleksandra Ekroos. Perhe liikkui isän työn perässä Kymenlaaksossa ja Itä-Uudellamaalla. Sisällissodan alkaessa isä Adam liittyi punakaartiin ja tapaisi kohtalonsa Luumäellä, jossa käytiin sisällissodan viimeisiä taisteluja. Punaorvon elämä oli vaikeaa sodan jälkeisessä katkeroituneessa ilmapiirissä. Arvon kuvataiteelliset lahjat riittivät kuitenkin siihen, että hän hakeutui ja pääsi opiskelemaan taidetta. Syyslukukaudella 1922 Arvo oli Suomen taideyhdistyksen piirustuskoulun oppilaana.

Vuosien 1922 ja 1927 välillä Arvon elämää ei ole juuri dokumentoitu. Jossain vaiheessa 1920-luvun aikana hän kuitenkin loikkasi Neuvostoliittoon. Motiivi oli todennäköisesti poliittinen, mahdollisesti myös taloudellinen. Arvo asettui tai määrättiin Repolan seudulle, mistä käsin hän kävi kirjeenvaihtoa ainakin Väinö-veljensä ja Anni-sisarensa kanssa. Säilyneet dokumentit ovat vuosilta 1928–1932 ja ne avaavat sekä Repolan seudun historiaa että Arvon ajatusmaailmaa.

Opettajana Kiimanvaarassa ja Repolassa

Viimneistään keväällä 1928 Arvo oli jo Kiimavaarassa opettajana. Hän kirjoitti toukokuun viimeisenä päivänä Anni-siskolleen olleensa oppilaiden kanssa vuorokauden pituisella retkellä 12 km päässä ja jäävänsä kesälomalle. Postikorttiin hän oli piirtänyt omakuvansa. Se on lapsuuden perhekuvan lisäksi ainoa löydetty kuva Arvosta.

Maaliskuussa 1929 Arvo kirjoitti opettavansa Repolassa musiikkia ja kuvataidetta. Arvo oli ohjannut tuona päivänä kuuden hengen orkesterin harjoituksia kolme tuntia ja opettanut kaksi tuntia maalaamista. Hän kertoi että työ tuntuu

Arvo Riikkilä pikkupoikana 1910-luvun puolivälissä

hauskalta kun on saanut ”ensi jään murrettua”. Suhtautuminen suomalaisiin poliittisesti aktiivisiin loikkareihin ei kaiketi ollut järin myönteistä, ihmiset halusivat vain tulla toimeen ja elää rauhassa. Arvo odotti saavansa vuoden 1930 kevääksi ”yksilamppuisen” radion 60 ruplan hinnalla. Koululle oli luvattu ”8-lamppuinen kovapuhuja” syksyksi 1930. ”Kuten huomaat – seuraan aikaani”.

Kesäkuussa 1930 Arvo kirjoitti Repolasta Väinölle ja kertoi lähtevänsä Petroskoihin johonkin syrjäiseen paikkaan kirjoittaman näytelmiään puhtaaksi. Arvon käsityksen mukaan Repolassa tarvittiin näytelmiä. Väinö oli ilmeisesti tavannut tulevan vaimonsa. Arvo suhtautui asiaan hyvin yliolkaisesti.

Toukokuussa 1931 Kiimavaarassa päivätyssä kirjeessä Arvo otti kantaa Väinön ensimmäisiin kirjallisiin töihin. Arvo kertoi aluksi ihailevansa Väinön mielikuvitusta, mutta sen jälkeen antoi murskaavaa kritiikkiä. Kirje oli seitsemän sivun pituinen ja suorastaan tulikivenkatkuinen vallankumoussaarna. ”Niin – asia on siten, että tiemme ovat kulkeneet eri suuntia. Jos ne edelleen haaraantuvat – on parasta että se tapahtuu ijäksi. Olen polttanut kaikki sillat takanani ja edessäni on vain yksi tie –.– Riippuu sinusta, ”tapaammeko toisemme taistelutovereina vaiko vihollisina molemmin puolin ketjua eli tapaammeko ollenkaan.”

Monenlaisia kiireitä

Lokakuussa 1931 Arvo kirjoitti Kiimavaarasta. Hän kertoi olevansa nyt kollektiivisen talouden ”Uusi tie” puheenjohtaja. Tässä yhteistaloudessa hän kertoi olevan yli 200 henkeä. Työhön liittyi mm. viljelyyn, karjanhoitoon ja korjauksiin liittyvien kysymysten ratkomista. Puheenjohtajan työn lisäksi Arvo toimi edelleen opettajana. Nämä toimet työllistivät Arvoa niin paljon, ettei hän ollut koko vuoden 1931 kesän aikana ehtinyt lainkaan kirjoittaa. Värienkin päällä oli

”vahva tomukerros”. Hän kertoi hengähtävänsä vapaasti vain nukkuessaan.

Elokuussa hän kertoi olleensa Petroskoissa ”silmiään parantelemassa”. Kenties hän tarkoitti silmälasien hankintaa tai uusimista. Petroskoissa huomiota oli herättänyt amerikkalaisten suuri määrä. Arvo kyseli myös, miksei äiti kirjoita hänelle.

Uudenvuoden päivänä 1932 Kiimavaarassa päivätyssä kirjeessä Arvo kertoi opettajan työtä ja muuta työtä riittävän. Hän kirjoitti myös olleensa klubilla kuuntelemassa radiota. Suomen kanavat kuuluivat myös Repolassa ja Arvo kritisoi ankarasti suomalaisia radiolähetyksiä. Arvon kirjeestä saa sen käsityksen, että Väinö oli pohtinut mahdollisuutta hakeutua siirtolaiseksi Neuvostoliittoon taloudellisista syistä. Arvo kehui työtä riittävän ja palkkojen olevan hyvät ja kovassa nousussa. Hän kertoi oman palkkansa olevan Suomen rahaksi muutettuna 4800 markkaa kuussa.

Maaliskuussa 1932 Arvo kirjoitti Väinölle Kiimavaarasta. Nyt hän houkutteli Väinöä tulemaan Neuvostoliittoon laillisena siirtolaisena. ”Kirjallisella alalla voit menestyä, jos saat edes alkeellisen poliittisen valmennuksen…” Arvo ei kannattanut vaimon tuontia Neuvostoliittoon. Hän tuntui arvostavan naisia vain jos nämä olivat työn sankareita. Sen sijaan hän toivoi että Väinö toisi tullessaan kirjastonsa. Arvo mainitsi että hänellä itsellään on muutama sata kirjaa, mutta että hän ”pyrkii aina täydentämään”. Kirjeessään Arvo maalaili ruusuisen kuvan hyvästä elintasosta. Hän kertoi myös, ettei ole ehtinyt kirjoittaa muuta kuin runoja. Hän mainitsi yhden nimeltäkin, se oli ”Sähkötuoli”. Ei ole tiedossa julkaistiinko Arvon kirjallista tuotantoa missään, vai kirjoittiko hän niitä vain pöytälaatikkoon tai mahdollisesti esitettäväksi klubin ohjelmallisissa iltamissa. Oletettavasti hän kirjoitti suomen kielellä.

Viimeinen kirje

Arvon viimeinen säilynyt kirje on päivätty Rukajärvellä syyskuussa 1932. Hän kertoi siinä saaneensa saman vuoden keväällä komennuksen kolhoosinuorisoluokan opettajaksi. Hänellä oli ollut kuukauden mittainen kesäloma, jolloin hän kertoi tehneensä yli 5000 kilometrin pituisen matkan Aasian rajoille. Elokuu oli kulunut valmennuskursseilla Petroskoissa. Syksyllä Arvo oli aloittanut Rukajärvellä työn suomen kielen, kirjallisuuden ja piirustuksen opettajana. Lisäksi hän opetti kemiaa ”erään väliaikaisesti Leningradissa olevan opettajan edestä”. Siitä hän ei pitänyt koska kemian tunnit kokeineen piti valmistella huolellisesti etukäteen. Väinön houkuttelu siirtolaiseksi Neuvostoliittoon jatkui

Arvo Riikkilän omakuva postikortista 1928

tässä kirjeessä edelleen, mutta sai jo kielteisempiä sävyjä. ”…asian järjestäminen käy vaikeaksi. Syynä on tämän vuoden (1932) aikana tavattomasti lisääntynyt sekä luvaton että luvallinen rajan yli kulku – ei vain Suomesta, mutta pitkin koko Neuvostoliiton rajaa.” Arvo itse ei aikonut enää koskaan edes vierailla Suomessa. Niin sitten kävikin.

Viimeinen tieto Arvosta on se, että hän toimi Repolassa opettajana vuonna 1936. Viranomaisten merkinnän mukaan hänellä ei ollut venäjänkielen taitoa. Tässä katoavat Arvon jäljet historian hämärään. Lieneekö kellään tietoa siitä, mitä sen jälkeen tapahtui? Tai ennen sitä?

Kari Riikkilä

Repola-seuran logo

Seuran logo ”revonpää” on Leo Homasen vuonna 1994 suunnittelema. Sitä käytetään painotuotteissa ja sitä on saatavana edelleen myös rintamerkkinä seuralta (6 e/kpl). Kuva löytyy myös seuran standaarissa, jossa on kuvattu Repolan pitäjä kahden valtakunnan rajalla, väreinä Karjalan värit punainen ja vihreä. Myös standaaria on muutama vielä myynnissä (35 e/kpl). Tietoa myytävistä tuotteista löytyy verkkosivuilla osassa Seuran Valinta.

Repola-seuran uudet nettisivut

Seuran verkkosivut on uudistettu ja osoite muuttunut viime vuoden puolella. Verkkosivut löytyvät nykyään osoitteesta **www.repola-seura.net**.

Ajankohtaista -osiosta löytää tietoa seuran lähiajan toiminnasta.
Seura -osiosta löytyvät seuran toiminnan tarkoitus ja toimijoiden yhteystiedot.
Repola -osassa löytyy monenlaista asiaa linkkeineen historiaan liittyen sekä Repolan kartta ja yleistietoa Venäjän Karjalassa sijaitsevasta rajapitäjästä.
Repolainen -lehti sisältää julkaistut Repolaiset. Numerot 1–29 näkyvät yksittäisinä juttuina ja 35–65 pdf-tiedostona koko lehtenä. Numerot 30–34 puuttuvat. Repolaisissa löytyy vuosien mittaan runsaasti kiinnostavaa sisältöä, karttoja löytyy mm. numeroissa 26 ja 49.
Suvut -osiossa on laajasti tietoa repolalaisista suvuista sekä linkkejä sukututkijoille. Tätä pyritään täydentämään yleisöltä tulleiden vihjeiden mukaan..
Linkki -osastoa pyritään myös täydentämään vihjeiden ja pyyntöjen perusteella. Siellä on tällä hetkellä yhteyksiä instituutioihin ja järjestöihin sekä matkatietoja ja Repolan sää.
Seuran Valinnassa on seuran myytävänä olevat tuotteet: Aunuksen Repola -kirja, rintamerkki ja standaari.
Kuvagalleria on edelleen valmisteilla. Repola-haulla löytyy paljon kuvia Googlen kautta. Usein kuvista kuitenkin puuttuvat paikkatiedot ja kuvausaika sekä tiedot kuvaajasta.

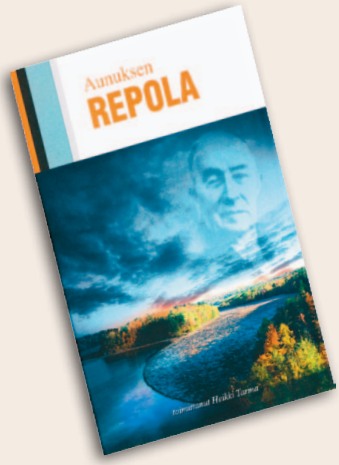

Repolan historia

Aunuksen Repola -kirjaa on myynnissä 30 euron hinnalla (sisältää postimaksun). Teos on laajuudeltaan 334 sivua ja kattaa ajanjakson esihistoriasta sotien jälkeiseen aikaan. Tilaukset puheenjohtaja Pertti Rannikolta (yhteystiedot viereisellä sivulla).

REPOLA-SEURA R.Y.

Hallitus 1.3.2013 – 28.2.2014

Pertti Rannikko, *puheenjohtaja*, p. (013) 717422
Huhtilammentie 945, 82160 OSKOLA
pertti.rannikko@uef.fi

Ville Pänttönen, *varapuheenjohtaja*, gsm 040 5111 560
Kauppakatu 10a A 1, 80100 JOENSUU
ville.panttonen@gmail.com

Lea Tserni-Puittinen, *sihteeri*, gsm 050 5204121
Kylänlahdentie 24, 81810 JAMALI
lea.tsernipuittinen@lieksa.fi

Tuula Kilpeläinen, *taloudenhoitaja*, gsm 044 330 5529
Niemiskyläntie 51, 88900 KUHMO
tuula.kilpelainen@iki.fi

Päivi Kiiskinen, *jäsensihteeri*, gsm 050 599 1364
Sotkantie 1 E 33, 80160 JOENSUU
paivi.kiiskinen1@gmail.com

Valentina Afanassieva, gsm 040 716 5151
Torikatu 3 D 25, 80110 JOENSUU
valafa@saunalahti.fi

Raimo Määttä, gsm 0400 273365
Teollisuuskatu 11, 80100 JOENSUU
mediamaatta@gmail.com

Unohtuiko jäsenmaksun maksaminen?

Jos yllä olevassa osoitetarrassa on sana Viite ja jokin numero, kertoo se siitä että vuoden 2013 jäsenmaksu on maksamatta. Pyydämme maksamaan jäsenmaksun mahdollisimman pian. Muistakaa merkitä maksusuoritukseenne osoitetarrassa oleva viitenumero. Alla tiedot jäsenmaksun maksamista varten:

PANKKITILI:	*FI05 5354 0420 0466 26*
SAAJA:	*Repola-seura*
MÄÄRÄ:	*18 euroa*
VIITENUMERO:	*Yllä osoitetarrassa oleva numero*
ERÄPÄIVÄ:	*30.10.2013*

Repola esillä Lieksassa 31.10.2013

Lieksan kansalaisopisto järjestää torstaina 31.10. yhteistyössä Repola-seuran kanssa yleisötilaisuuden ”Metsät ja matkailu yhdistävät Lieksan ja Mujejärven”. Tilaisuuteen on vapaa pääsy ja se alkaa klo 18.00 Lieksan Kulttuurikeskuksen Brahe-salissa (Pielisentie 9−11). Ohjelma:

– Repolan pitäjästä Mujejärven piiriksi
Professori Pertti Rannikko, Itä-Suomen yliopisto

– Rajan ylittävää, monipuolista trafiikkia jopa ilman passia jo nyt! – Rajayhteistyötä luonnon kautta
FT Timo J. Hokkanen, Pohjois-Karjalan biosfäärialue

– Raimo Määtän ja Pertti Hintikan dokumenttielokuva ”Kylä rajalla”*, joka kertoo Lentieran kylästä ja Heikki ja Lempi Sallijevin elämästä.*